

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 14 oktober 2025
betreft Wijziging van het Luchthavenverkeerbesluit (LVB) Schiphol
ons kenmerk 178495

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft kennisgenomen van de brief van 9 september 2025¹ waarbij u eerder gestelde vragen beantwoordt over het Besluit tot wijziging van het Luchthavenverkeerbesluit (LVB) Schiphol in verband met de invoering van een maximumaantal vliegtuigbewegingen voor het etmaal en wijziging van het maximum aantal vliegtuigbewegingen voor de nacht. De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA** en de **PvdD** wensen de regering naar aanleiding hiervan gezamenlijk nog een aantal vervolgvragen voor te leggen.

- 1) De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de PvdD verwijzen naar uw brief aan de Tweede Kamer van 4 juni 2025² over de beroepen tegen de natuurvergunning voor de exploitatie van Luchthaven Schiphol, waarin het volgende wordt aangegeven; *"Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk informeren over de verdere procedure naar aanleiding van deze uitspraken."* Deze leden vragen de regering wanneer deze informatie concreet wordt verwacht.
- 2) Wat is het oordeel van de regering over het gegeven dat Schiphol nu al vier maanden op illegale wijze functioneert, nu er naar schatting zo'n 170.000 vluchten zijn vertrokken die in strijd zijn met de geldende wetgeving ter bescherming van mens, leefmilieu en natuur?
- 3) Is de regering bereid om de juridische onderbouwing en beleidsnota aan te leveren waaruit blijkt op welke wijze na de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 4 juni 2025³ – in de beroepen van Coöperatie Mobilisation for the Environment (MOB) en anderen tegen de natuurvergunning voor de exploitatie van Luchthaven Schiphol – is geredeneerd bij het doorlopen van de criteria voor gedogen zoals is vastgelegd in de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen' na 4 juni jl.?
- 4) Kan de regering deze leden aangeven op welke wijze de verschillende belangen daarin zijn gewogen, waaronder ook het belang van de natuur en het belang van de omwonenden?
- 5) Welke mogelijkheden worden gezien teneinde het rechtsvacuüm zo spoedig mogelijk te herstellen? Deelt de regering de mening van genoemde leden dat het wellicht de snelste manier is om gewoon te gaan handhaven? Zo nee, waarom niet?

¹ Kamerstukken I 2024/25, 31 936, BS.

² Kamerstukken II 2024/25, 29 665, nr. 565, p. 2.

³ Rb. Den Haag, 4 juni 2025, ECLI:NL:RBDHA:2025:9782.

datum 14 oktober 2025

ons kenmerk 178495

blad 2

- 6) Welke maatregelen gaat de regering concreet nemen om in de tussenliggende periode ervoor te zorgen dat Schiphol zich wél aan de wettelijke bepalingen houdt? En hoe verhoudt zo'n tussenliggende periode zich tot de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 22 januari 2025 (de Greenpeace-zaak)⁴ inhoudende dat de Staat de wettelijke stikstofdoelen in 2030 moet halen en voorrang moet verlenen aan het onder de grenswaarde brengen van de stikstofdepositie op de urgente gebieden, waartoe een groot aantal gebieden die door Schiphol geraakt worden, behoren?
- 7) Deelt de regering de conclusie van de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de PvdD inhoudende dat volgens de jurisprudentie inzake gedogen van het Hof van Justitie sprake moet zijn van buitengewone disproportionaliteit of schrijnende, evidente onevenredigheid en dat de situatie zo kort mogelijk moet zijn? Voldoet naar mening van de regering de situatie van Schiphol aan deze voorwaarden, aangezien (i) tot aan september 2023 is gedoogd dat de luchthaven opereert zonder natuurvergunning; (ii) daarna een kwetsbare natuurvergunning is verleend waarbij het er sterk op lijkt dat dit gebeurde om tijd te winnen; (iii) vervolgens deze natuurvergunning bij eerste gelegenheid door de rechter is vernietigd en (iv) er vier maanden na de voormelde uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 4 juni 2025 geen enkel concreet plan ligt en voorsnog onduidelijk is hoe het ontstane rechtvacuüm hersteld gaat worden en in plaats daarvan wordt aangestuurd op nieuw (tijdrovend) ecologisch onderzoek?
- 8) De leden van genoemde fracties lezen in de aan de orde zijnde brief dat de regering in antwoord op de eerder door hen gestelde vraag 3 een deel van de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 4 juni 2025 citeert.⁵ Op welke manier moet uit dit citaat blijken dat de rechtbank concludeert dat het niet voldoen aan de regels voor extern salderen verklaarbaar zou zijn? Kan heel concreet en navolgbaar stap voor stap worden aangegeven op welke wijze de beschikking van de rechtbank de bewering over verklaarbaarheid rechtvaardigt? Zo nee, erkent de regering dat de bewering uit de Kamerbrief⁶ over bedoelde uitspraak van de rechtbank onjuist was? En zo ja hoe zit het dan wel?
- 9) Is de regering bereid om opnieuw antwoord te geven op de eerder door deze leden gestelde vraag 3⁷ inhoudende waaruit blijkt dat de rechtbank concludeerde dat het niet voldoen aan de regels voor extern salderen verklaarbaar zou zijn?
- 10) In de aan de orde zijnde brief wordt bij de beantwoording van de eerder door de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de PvdD gestelde vraag 5 door de regering geantwoord alsof er om een toelichting is gevraagd op de 'nota additionaliteit' van juni 2022 en wordt naar eerdere communicatie van uw ambtsvoorganger verwezen.⁸ Genoemde leden stelden echter een vraag naar de reden waarom het standpunt plots was veranderd tussen 10 juni 2022 en 1 juli 2022, wat deze wijziging in detail inhoudt en op welke wijze dit gewijzigde standpunt indertijd juridisch onderbouwd werd. Dit gelet op het gegeven dat de regering tot 10 juni 2022 expliciet van mening was dat additionaliteit wel van toepassing is bij extern salderen tussen private partijen. Deze leden merken op dat jurisprudentie die zich volgens

⁴ Rb. Den Haag 22 januari 2025, ECLI:NL:RBDHA:2025:578.

⁵ *Kamerstukken I* 2024/25, 31 936, BS, p. 7.

⁶ *Kamerstukken II* 2024/25, 29 665, nr. 565.

⁷ *Kamerstukken I* 2024/25, 31 936, BS, p. 3.

⁸ *Kamerstukken I* 2024/25, 31 936, BS, p. 8.

datum 14 oktober 2025

ons kenmerk 178495

blad 3

de regering *nog moest uitkristalliseren* in die drie weken niet ineens is veranderd. Verder is het volgende onderdeel van de beantwoording *"Het ministerie hanteerde als uitgangspunt dat de additionaliteitstoets niet van toepassing is, als sprake is van extern salderen tussen private partijen. Dit omdat van private partijen niet verwacht kan worden dat zij maatregelen ten behoeve van natuurherstel nemen; het treffen van dergelijke maatregelen is een verantwoordelijkheid van de overheid."* volgens deze leden tot aan 1 juni 2022 aantoonbaar onjuist, zoals volgt uit de door de regering bevestigde citaten. Dit is juist het nieuwe standpunt en het resultaat van de draai op additionaliteit. Waarbij het ministerie bovendien wist dat dit nieuwe standpunt juridisch zeer kwetsbaar was. De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de PvdD verzoeken de regering om alsnog de door deze leden gestelde oorspronkelijk vraag 5 te beantwoorden.

- 11) Kan de regering een overzicht verschaffen van alle andere door het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het huidige ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur als bevoegd gezag verleende vergunningen die na 1 juni 2022 zijn afgegeven en waarbij gebruik is gemaakt van extern salderen tussen private partijen? En in het geval deze er niet zijn, kan de regering dat reflecteren op het door haar gegeven antwoord op de eerder door deze leden gestelde vraag 7⁹ waarbij gesteld wordt dat er geen relatie bestaat tussen het gewijzigde standpunt van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het niet toetsen op additionaliteit bij extern salderen tussen private partijen en het hoofdlijnenbesluit Schiphol dat 24 juni 2022 openbaar is gemaakt?
- 12) In een uitzending van het NPO-programma Hofstad en Land van 9 september 2025¹⁰ en in een publicatie van Follow The Money van 17 september 2025 met de titel 'Weer een jaar gewonnen: ondanks geschrapte vergunning blijft Schiphol stikstof uitstoten'¹¹ gaf de minister van Infrastructuur en Waterstaat aan dat de 'papierwinkel' voor Lelystad Airport bijna op orde is en wordt de verwachting uitgesproken dat Lelystad Airport dit jaar nog kan worden geopend. Wordt dan ook verwacht dat er voor het einde van dit jaar een natuurvergunning is voor Lelystad voor civiel gebruik? Kan worden uitgesloten dat Lelystad Airport voor civiel gebruik geopend kan worden zonder dat volledig en onvoorwaardelijk aan het additionaliteitsbeginsel wordt voldaan? Kan de regering garanderen dat voor Lelystad Airport niet opnieuw een juridisch kwetsbare vergunning verleend wordt die later geen stand blijkt te kunnen houden? Zo nee, waarom niet?
- 13) Deelt de regering de mening van de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en de PvdD inhoudende dat de regels voor additionaliteit ertoe leiden dat een natuurvergunning voor Lelystad Airport pas verleend kan worden wanneer Schiphol een onherroepelijke natuurvergunning heeft verkregen en de gehele exploitatie van Schiphol binnen de vigerende wetgeving is gebracht? Immers, de luchthavens raken aan een aantal dezelfde Natura2000-gebieden. Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat betekent dit voor de opening van Lelystad Airport?

⁹ Kamerstukken I 2024/25, 31 936, BS, p. 9.

¹⁰ Raadpleegbaar via: https://npo.nl/start/serie/hofstad-land/seizoen-2/hofstad-land_23/afspelen.

¹¹ Raadpleegbaar via: https://www.ftm.nl/artikelen/weer-een-jaar-gewonnen-ondanks-geschrapte-vergunning-blijft-schiphol-stikstof-uitstoten?utm_medium=social&utm_campaign=sharebuttonleden&utm_source=mail&share=RdwCWKp9iEVXsDxiv9%2FgOwFCQLRrajSbsvXAnFhIAMp-BYUAJcp8zl1Cty40r4t0%3D.

datum 14 oktober 2025

ons kenmerk 178495

blad 4

- 14) Eerder is aangegeven dat er bij het gedogen van Schiphol geen risico bestaat op het makkelijker gedogen van andere bedrijven omdat de situatie zeer specifiek was. Echter, in de zomer van 2025 heeft de regering voorgesteld om 3.000 PAS-melders nog eens drie jaar te gedogen, terwijl er geen enkel zicht is op legalisatie van de meeste van deze bedrijven. Kan de regering aangeven bij hoeveel bedrijven er in totaal in Nederland op dit moment sprake is van gedogen in relatie tot een natuurvergunning?

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

R. Lieveense

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening